

Novice iz domačih krajev

Pretrgana žična železnica. Tovarna lepenske in papirja na Sladkem vrhu ob Muri v bližini St. Ilja ima napeljeno od tovarne preko Sladkega vrha, Selnice ob Muri v St. Ilju na tamošnji železniški kolodvor veliko električno dovlačilno železnico. Po tej železnici dovažata tovarna na Sladki vrh les, premog, celulozo in vse druge surovine, ki jih potrebuje tamošnja tovarna. Iz tovarne pa dovažata po tej dovlačilnici na kolodvor v St. Ilju zopet lepenske in papir. Dovlačilnica je bila celih deset let dobro v obratu. Nedavno pa se je debela železna vrh pretrgala in vozovi so z dovlačilnice štrbunknili v globočino z blagom vred. Ker tovarna nima nobene ceste do St. Ilja in ker ne sme preko Mure po nemškem ozemlju prevažati tovorov, je skoro nastal popoln zastoj tovarne. Tovore so prevažali iz St. Ilja s tovornimi avtomobili po banovinski cesti St. Ilj—Velka, jih tam odložili na nekem križišču, od koder so z veliko težavo po blatni cesti prevažali blago do Mure in od tam s čolni po tovarniškem prekopu do tovarne. Sedaj so žični vod z veliko težavo popravili tako, da dovlačilnica zopet deluje. Tovarna dela na to, da bi se od banovinske ceste zgradila zvezna cesta do tovarne, ker se zna sicer zgoditi, da bi tovarna nekega dne ustavila obrat in bi bilo okoli 200 delavcev brez kruha.

Plin povzročil smrt služkinje. V Mariboru v Kamniški ulici 14 so našli v kuhinji mrtvo 39 letno služkinjo Heleno Letonja. Komisija je ugotovila, da gre za zastrupljenje z gorilnim plinom, ki je uhajal iz plinskega štedilnika. Po neprevidnosti je postavila služkinja metlo ob plinsko pipico, ki se je odprla.

Vojaška patrona povzročila smrtonosno poškodbo. Pri Mali Nedelji je iztaknil posestniški sin Vinko Belšak vojaško patrono in jo je začel piliti. Patrona se je razletela in hudo poškodovala neprevidneža. Belšaka so prepeljali v ptujsko bolnišnico, a mu niso mogli oteti življenja.

60 letna ženska utonila. Pri Sv. Marku niže Ptuj se je podala 60 letna Ivana Bezjak v mlin. Ker je ni bilo nazaj, so jo šli domači iskat. Ob nabrežju Drave so našli jopo pogrešane. Brez dvoma je starejša ženska padla v reko in utonila. Trupla še niso našli.

Pri pregledovanju orožja se obstretil. Maks Špoljar, 19 letni zidar iz Tekačevega pri Rogiški Slatini, je pregledoval pištolo. Orožje se je nenadoma sprožilo in kroglja je zadela Špoljarja v obraz. Hudo poškodovani se je zatekel v celjsko bolnišnico.

Nesreča kurjaškega pomočnika. V Pečovniku pri Celju je zadela huda nesreča 31 letnega kurjaškega pomočnika Tomaža Kolarja iz Zagrada. Zašel je med dva prevozna vozička, ki sta mu stisnila ter hudo poškodovala prsni koš. Kolarja so prepeljali v celjsko bolnišnico.

Podlegel poškodbam pri padcu iz avtomobila. »Slov. gospodar« je poročal, da je padel hotelski uslužbenec Ivan Koprivc iz Vranskega med vožnjo iz avtomobila. Prepeljali so ga s počeno lobanjo v celjsko bolnišnico, kjer mu niso mogli več pomagati in je umrl.

Pri padcu z motornega kolesa si zlomil nogo. 29 letni učitelj Štefan Šveglj iz Rečice ob Savinji je padel z motornega kolesa in si je zlomil desno nogo.

Smrtno ponesrečil pri trčenju dveh avtomobilov. Zadnji petek popoldne se je zgodila na Moletovem klancu v Radečah pri Zidanem mostu avtomobilska nesreča, ki je zahtevala smrtno žrtev. Na klancu in na ozki cesti je prišlo do trčenja tovornega in osebnega avtomobila, ki sta pripeljala iz nasprotnih smeri. Sunek je bil tako silovit, da se je osebni avto zarinil v tovornega in je dobil v osebnem avtomobilu se vozeči lesni trgovec Dane Zupančič iz Radeč tako hude poškodbe na glavi, da se je zgrudil po sedežu avtomobila in bil mrtev.

Kolesar smrtno ponesrečil. Martin Romih, doma iz Zagorja-Toplic in rudniški uslužbenec, se je peljal s kolesom in mu je na nevarnem trojanskem klancu odpovedala zavora. Padel je s kolesa na glavo, si prebil lobanjo in je kmalu po prevozu v ljubljansko bolnišnico umrl, ne da bi se bil prebudil iz globoke nezavesti. Na spomlad je s istim kolesom smrtno ponesrečila Romihova starejša hčerka, ko se je peljala v bližini Kozinovega klanca.

Huda nesreča delavca v opekarni. Martin Zvir, 34 letni delavec iz Dolnje Lendave, je bil zaposlen v opekarni na Črnučah pri Ljubljani. Na Zvira se je prevrnil kup naložene opeke in ga je hudo poškodoval. Reševalci so prepeljali delavca v ljubljansko bolnišnico.

Pri padcu si nalomil hrbtenico. Na Jesenicah je bil zaposlen na zidarskem odru 31 letni Jožef Koren, doma iz Drežnice pri Kobarižu na Goriškem. Na odru je prestopil tako nesrečno, da je padel z odra in si nalomil hrbtenico. Hudo ponesrečenega so prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

Mladega železniškega premikača zadela smrtna nesreča. Na glavnem kolodvoru v

Zoper prehlad in glavobol
vzemite 1-2
ASPIRIN
tablete

Ni drugega zdravila po imenu „Aspirin“, temveč edino-le „Bayer“-jev Aspirin.

Ogl. reg. pod št. 57692 od 22. XII. 1939.

Ljubljani je smrtno ponesrečil 36 letni premikač Jožef Petrovič s Šmartinske ceste. Ponoči je bil zaposlen s premikanjem. Pri tem opravilu se mu je zataknila noga med tračnice in v tem trenutku ga je že podrl vagon. Kolesa so mu odrezala obe nogi pod kolenom. Revez je kmalu po prepeljavi v bolnišnico umrl radi prevelike izgube krvi.

Vsem cenjenim naročnikom, katerim je pošla naročnina, smo danes priložili položišče ter jih prosimo, da takoj poravnajo naročnino, da ne bo treba ustavljati lista. — »Slovenski gospodar« stane za celo leto 32 din, za pol leta 16 din, za četrt leta 9 din.

Uprava.

Zakaj so nekateri večkrat klicani na orožne vaje? Minister za vojsko in mornarico, armadni general Milan Nedič, odgovarja onim, ki se pritožujejo, da so dvakrat ali mogoče celo trikrat klicani na orožne vaje, drugi pa niti enkrat, in te ukrepe pojasnjuje sledeče: Vpoklčci na orožne vaje se ravna po potrebah posameznih enot. Te enote so dobile mnogo novega orožja, s katerim se morajo obvezniki seznaniti, ker bi novo orožje sicer nič

in da bi jih brčkone tudi nikoli ne bi odkrili. Gre za najmanj 100 milijonov ton lahko dostopnega antracita in mehkega premoga. Na mnogih mestih segajo skladi do površja. Novi premogovniki so za Rusijo velikega gospodarskega pomena, ker bodo zvišali nje izvozni presežek.

Vsak človek ima svoje muhe, toda svojevrstne si lahko privoščijo le bogataši. — Tako je milijonar Edvard Latterswood imel 265 dvorcev, ki so bili zelo razkošno opremljeni. Bili so pa prazni, ker je bogataš večino življenja prebil ob morju.

Kokošji svetovni rekord. Iz Okazake na Japonskem poročajo, da je v neki tamkajšnji vzorni perutninski farmi bela leghornka ob koncu novembra izlegla svoje

dvignjene glave, brez najmanjšega znaka strahu. Pričakoval je, da se bo odposlanec Baltičanov tresel, da bo pokleknil pred njim in ga s povzdignjenimi rokami prosil usmiljenja. Kako se je prevaril! Ta mladenič samozavestno stoji pred njim, kakor da ne bi prišel s prošnjo, temveč kot enako močan nasprotnik predlagat in se pogajat. Njegov ponos je bil užaljen in krvoločnež je v sebi sklenil, da bo mladeniču pokazal, kdo je.

»Kaj hočeš od mene? Čemu si prišel?« je ostro zakričal.

»Prišel sem s prošnjo, da bi prizanesel vasi,« je mirno odvrnil Fedor.

»Da bi prizanesel vasi?« se je zlobno zasmel komisar. »Sedaj, ko so vaščani ubili predsednika vaškega sovjeta in enega člana stranke ter uničili žetev? Tvoja prošnja je po vseh teh dogodkih blazna.«

Njegov glas je zvenel trdo ko jeklo. V tem človeku ni bilo niti trohice usmiljenosti. Vsega je prevzela želja po maščevanju. Iz svojega srca je pregnal vsak spomin na mlada leta.

»Vaščani so bili izzvani k upor. Povod so dali delavci, ki so bili prišli iz Jaske, s svojim grobim vedenjem. To je vaščane razjezilo in...«

»Močič!« je zavpil Klavs. »Kmetje nimajo pravice do jeze! Oni morajo molčati in delati. Za zločine, ki so jih storili, se bodo krvavo pokorili.«

Za hip je utihnil, kakor da bi razmišljal o načinu kazni. Potem je pokazal na topove in nadaljeval:

»Ti topovi bodo spremenili vas v prah in pepel. Tebe pa bomo privezali pred cev enega topa in izstrelak bo tvoje ude razpršil po ravnici!«

Fedor je ob teh besedah zbral vse sile, da ne bi vzdrhtel. Po hrbtu mu je gomazelo, a ni izdal svojih čustev.

Brata sta bila toliko oddaljena od vojakov, da ti niso mogli slišati mirno izgovorjenih besed. Fedor je to vedel, zaradi tega je polglasno rekel:

»Dobro. Ti boš dal po ravnici razpršiti ude svojega brata, a tvoje granate bodo razdejale tvoj dom ter ubile tvojega očeta in tvojo mater. Začni z delom, da bo prej konec!«

Klavs je prebledel in se zagledal v Fedorjev obraz. Čez čas je zašepetal:

»Moj brat!«

V njegovi notranjosti se je spet vzbudil spomin na preteklost, in sicer z nepremagljivo silo. Ta mladenič je torej njegov brat! To je Fedor in on je voditelj upornikov. Stisnil je pesti in ustnice. Ni smel pokazati čustev, ki so polnila vso njegovo notranjost. Nekaj časa je molčal in zbiral moči, da bi mogel mirno in odločno govoriti. Ko je bil prepričan, da ga glas ne bo izdal, je dejal:

ne koristilo, če bi z njim ne znali ravnati. Radi kočljivih razmer v svetu in radi raznovrstnih potreb po četnih enotah, je moralo tuptam priti do tega, da so bili posamezniki klicani večkrat na vaje. Vzrok, da nekateri ne gredo na orožne vaje, je v tem, ker enote, katerim pripadajo, nimajo novih službenih potreb in zato ti ne pridejo na vrsto. Strogo se pa bo upoštevalo, da bodo vsi državljani in obvezniki vojaške sile v enaki meri in pravično obremenjeni v službi, ki jo domovina terjaja. Nobene izjeme tu ne more biti, je ne bo, niti je ne sme biti. Pri vpoklicih na vaje se upoštevajo izključno le potrebe po varnosti in pripravljenosti naše države in našega naroda. V jugoslovanski vojski ni in ne more biti starešine, ki bi ga pri teh vpoklicih vodili kakršni koli drugi nagibi, čustva ali pa koristi. Zahteve varnosti države so daleč nad zahtevami in potrebami posameznikov. Sijajna in slavna preteklost sinov naše zemlje nas pa uči, kako je treba služiti domovini. Te slavne tradicije še niso izginile v pozabo in je Jugoslavija lahko ponosna na visoko narodno zavednost svojih državljanov.

Povišanje poštnih pristojbin. S 15. majem so se povečale pošne pristojbine pri tiskovinah in to za težo do 50 gramov 50 par (doslej 25 par), za težo od 50 do 100 gramov 1 din in za vsakih nadaljnjih 50 gramov teže 50 par več. Precej so povečane pristojbine za pošne nakaznice. Pristojbina za 100 din znaša 3 din (prej 1.50—2 din), do 500 din 5 din itd. Za pakete v teži do 1 kg se je pristojbina zvišala od 4 na 5 din, do 3 kg od 7 na 9 din, do 5 kg od 8 na 13 din, do 10 kg od 9 na 20 din. Tudi za poslovne papirje in blagovne vzorce so se pristojbine zvišale približno za 0.50—1 din od doslej predpisanih. Niso se pa zvišale pristojbine za pisma in dopisnice, za katere se še vedno plačujejo pristojbine (znamke) od starih predpisih.

Zgradba ceste Bresternica-Sv. Križ-Pesniška dolina. Že nad deset let se gradi nova zidana cestna zveza iz Dravske doline preko Bresternice v smeri proti Sv. Križu in Pesniški dolini. Doslej je zgrajena te ceste okoli 5 km. Cestna proga je dograjena že do začetka občine Sv. Križ pri Šoberskem. Letos ima okrajni cestni odbor mariborski v svojem proračunu odobreno 400.000 din za nadaljevanje te ceste. Žal cestno delo zelo počasi napreduje, ker je treba ob vijugasti bresterniški strugi zgraditi veliko število dragih mostov. Vrsti se most za mostom, ker je treba strugo nevarnega bresterniškega hudournika na mnogih straneh presekat. Posamezni mostovi stanejo po 50.000 do 100.000 din, ker morajo biti zgrajeni z močnim železobetonom. Ako bo tudi banska uprava za to važ-

no cesto na visoki Kozjak prispevala primeren znesek, se računa, da se bo v letošnjem letu zgradilo vsaj tri nove kilometre ceste in se bo ta proga tako pomaknila pod vnožje vrha Sv. Križa na Kozjaku.

Veliko pečino pri Fali ob Dravi razstreljujejo. Na desnem bregu Drave dosedaj ni bilo od Sv. Lovrenca na Pohorju, D. M. v Pušcavi in Fale prav nobene zvezne ceste z Rušami in Mariborom. Ves promet se je mogel vršiti samo preko broda pri Sv. Lovrencu in Fali na levi breg in proti Mariboru. Velika zapreka je bila znana strma pečina pri falski graščini nad Dravo in globoki prepad med pečino in falso graščino. V imenu prebivalstva pohorske kotline pri Sv. Lovrencu in Pušcavi je g. Josip Petrun, šolski upravitelj pri Sv. Lovrencu kot član okrajnega cestnega odbora mariborskega tako dolgo deloval na to, da je okrajni cestni odbor s pomočjo banske uprave začel graditi novo cestno zvezo med Falo in Rušami. Najprvo se je zgradil velik moderen železobetonski most čez nevarno brezdno med graščino in pečino. Samo ta most je stal nad 200.000 din ter je lepa moderna zgradba. Sedaj pa že skoro leto dni podjetje ing. Ferluga razstreljuje veliko pečino nad Dravo in železniškim predorom. To delo je zvezano z izrednimi težavami in nevarnostmi. Pod pečino teče železnica skozi predor. Od pečine do dravske struge je velikansko brezdno, globoko 50 metrov. Delo napreduje tako, da bo ta važna cestna zveza letos upoštevana. Okrajni cestni odbor bo nato s pomočjo banske uprave in zanimancev gradil cesto dalje proti Rušam in je upati, da bo v par letih sposobna tudi za avtomobilski promet naravnost iz Maribora preko Ruš na Sv. Lovrenc na Pohorju.

Dve novi telefonski govorilnici v Slovenskih goricah. Pri Sv. Ani v Slov. goricah in Sv. Benediktu so v nedeljo, 19. maja, slovesno otvorili in izročili prometu dve novi telefonski govorilnici. Poudarjamo, da je bivši poslanec Josip Spindler skupno s tovarišem Žebotom več kot leto dni deloval na to, da se ustanovi ti dve telefonski govorilnici, ki sta za naše obmejne kraje zelo velike važnosti. Najprej jima je uspelo, da se je potegnila telefonska žica iz Maribora na Marijo Snežno. Dosegla sta tudi telefonsko govorilnico v Selnici ob Dravi. Kamnica pri Mariboru in Sv. Rupert v Slov. goricah pa dobita v letošnjem poletju nove pogodbene pošte.

Požari

V Metavi pri št. Petru pri Mariboru je izbruhnil ogenj pri posestniku Marku Klemenčiču. Zgorela sta živinski hlev ter svinjak, zaloga

Zahvala za izplačilo požarne podpore

Hrastje-Mota, Kapela pri Radencih.

Podpisana Matej in Marija Klemenčič, posestnika na Moti, se prav pristrčno zahvaljujeva upravi »Slov. gospodarja« za požarno podporo 1000 din, katero nama je izplačala, ker nama je požar 27. marca 1940 uničil stanovanjsko in gospodarsko poslopje. Zato priporočava domači katoliški list vsaki hiši, kateri priskoči »Slovenski gospodar« v primeru požara tudi na pomoč, seveda, če je naročnica pravočasno plačana.

Nadalje se tem potom zahvaljujeva tudi vsem bližnjim in daljnim gasilskim četam, ki so prihitele s štirimi motorkami reševati, kar se je še rešiti dalo, predvsem sosednje poslopje.

Zahvaljujeva se tudi »Vzajemni zavarovalnici« za točno izplačilo požarne škode ter to domačo zavarovalnico vsem topro priporočava.

Mota dne 12. maja 1940.

Klemenčič Matej in Marija.

krme in razno gospodarsko orodje. Škoda je precejšnja.

V noči je podtaknjen ogenj izbruhnil v Radicelu v župniji Slivnica pri Mariboru v gospodarskem poslopju posestnika Franca Speleca. Domači so trdno spali in niti opazili niso, da gori. Požarna nesreča je zajela tudi hišo, iz katere ni bilo mogoče ničesar rešiti. Škoda znaša 30.000 din.

V Martinjem vrhu pri Železnikih na Gorenjskem je tresčilo med nevihto v gospodarsko poslopje posestnika Jožefa Pintarja. Škode je 100 tisoč din, zavarovalnica pa znaša le 10.000 din.

Graničar obstrelil tihotapca. Na Olšavi nad Črno je zagledal graničar v družbi dalmatinskega krošnjarja 27 letnega tihotapca Lovrenca Šoparja iz Solčave, ko je prihajal z oprtanim nahrbtnikom preko meje iz Nemčije. Graničar je pozval oba na stoj, a sta zbežala nazaj proti nemški meji. Obmejni stražnik je oddal dva strela v zrak, v tretje pa je pomeril in zadel Šoparja skozi nogo nad kolonom, dočim je krošnjar srečno utekel. Obstreljenega so prepeljali v bolnišnico. V njegovem nahrbtniku so odkrili 21 kg saharina, 19 novih vžigalnikov in 800 kamenčkov.

Smrtna žrtev napada. V Studencih pri Mariboru je živel 64 letni upokojeni železničar Ivan Korošec. Znan je bil po Mariboru in okolici kot muzikant na harmoniko in je imel stalnega spremljevalca. Korošca so našli te dni v Mariboru na Ruški cesti v krvi ter nezavestnega. Prepeljan je bil v bolnišnico, kjer mu ni bilo

»Moji bratje so komunistični tovariši, moj oče je sovjetska država, moja mati pa ruska revolucija. Drugih sorodnikov ne poznam. Kar je bilo pred desetletji, je zdavnaj umrlo.«

Fedor se je rahlo nasmehnil in mirno odgovoril:

»Naj bo, kakor želiš! Toda zame boš vedno samo Klavs Andrejev, moj brat!«

Klavs je spet prebledel. Da bi pridobil nekaj časa za pomirjenje notranjosti, ki je vsa vzvalovila ob Fedorjevih besedah, je skočil s konja. Nato je stopil pred brata in ga nekaj časa ogledoval. Medtem sta se v njem borila komunistični komisar in brat. Komisar je za trenutek bil premagan in Klavs je mehko dahnil:

»Ti si torej, Fedor!«

»Da, jaz sem!«

Spet je zavlada molk. Klavs je opazoval črte Fedorjevega obraza in v njih je zasledil nekaj znanega. V nekaj trenutkih se je pred njegovimi očmi razvil film vsega njegovega življenja. Lepe spomine iz mladih let so zakrile grozote, ki jih je bil storil kot priganjač boljševiškega režima. Sklonil je glavo in zamrmral:

»Zakaj si prišel?«

»Ko sem se odločil za ta korak, nisem vedel, da si ti privedel rdeče vojske. A četudi bi bil vedel, bi bil prišel.«

»Fedor, ti si junak!«

»Klavs...«

Komisar se je zdrznil. Odgovoriti je hotel: »Moja kri nima nič skupnega s tvojo!«, toda zavedel se je brezmišelnosti boljševiškega nauka o zanikanju rodbinskih vezi. O, da res ne bi bila iste krvi! Srce mu je velevalo, naj skoči k bratu in ga objame. S silo je zadušil ta glas. On je Klavs Rišin, ljudski komisar v Odesi, član izvršilnega odbora, in ne sme poznati Klavs Andrejeva! Sam bi se preziral, če bi se še dalje udajal mehkim čustvom. Dvignil je glavo in trdo dejal:

»Dobro! Če se prebivalci Balte udajo, jih ne bom dal pobiti.«

Pri zadnjih besedah mu je glas nekoliko vzdrhtel. Da bi zakril slabost svojega srca, je hlinjeno-trdo nadaljeval:

»Ne smemo namreč uničevati delovnih moči, ki so potrebne za obdelovanje zemlje. Ustreljeni pa bodo trije Baltičani, in sicer dva za umor dveh komunistov, eden pa za uničeno žito.«

»Enega od trojice že imaš,« je odvrnil Fedor. »To sem jaz!«

Zadnje besede so se ko bodalo zasadile v Klavsovo srce. A premagal je bol in na videz mirno dejal:

»Dobro, določiti bo treba še ostala dva.«

»Določi ju!«

347. jajce v letu in si »prijorila« tako naslov svetovne prvakinja v tem početju. Računajo, da bo svoj rekord še izboljšala na skupno 362 jajc. Ima pa prav tako na Japonskem rivalinjo, ki je v istem času dala 330 jajc. Seveda ni verjetno, da bi jo mogla ta prehiteti.

Neki škotski lord je zgradil sebi dvorec s 365 okni, za vsak dan v letu enega. Ko je pa prišlo prvo prestopno leto, je poklical zidarje, da so napravili še eno okno. Tako je muhec gledal vsak dan skozi drugo okno v svet.

Baker izvažajo na veliko iz Zedinjenih držav. Kupec so tudi male nevarne države, največ ga gre v sovjetsko Rusijo in na Japonsko. Francija je pred kratkim naročila 25.000 ton bakra.

(Dalje sledi)